

بررسی وضعیت ارگونومی واحد های پخت و پز و توزیع غذای آشپزخانه دانشگاه

علوم پزشکی اردبیل به روش BODY MAP و ILO در سال ۱۳۹۳

میرسجاد حسینی^۱، یاسر شاهی الی بالتالو^{۱*}، علیرضا جوادپور^۱، نصرت عبدالله پور^۲

۱- دانشجوی رشته مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

۲- هیات علمی گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

* نویسنده مسئول: yaser.shahian@gmail.com

مقدمه: مطالعات در سطح دنیا، تاثیر مثبت به کارگیری ارگونومی را در بخش های مختلف به صورت اصلاح شرایط کاری، بهبود کمی و کیفی تولید، کاهش شیوع آسیب های اسکلتی - عضلانی ناشی از کار، کاهش هزینه و در نتیجه افزایش بهره وری نشان داده است. در ایران با وجود این که داده های قابل اطمینانی در دست نیست، اما براساس گزارش ستاد معاونت درمان سازمان تامین اجتماعی بیماری اسکلتی - عضلانی در این زمینه رتبه چهارم را به خود اختصاص می دهد.

هدف: هدف از این مطالعه، بررسی شاخص های ارگونومی در واحد آشپزخانه دانشگاه علوم پزشکی اردبیل و ارائه راهکارهای اصلاحی برای انجام مداخلات ارگونومیکی بود.

روش ها: این مطالعه توصیفی - تحلیلی مقطعی در بین کارکنان آشپزخانه دانشگاه علوم پزشکی اردبیل صورت گرفت که برای بررسی میزان شیوع اختلالات اسکلتی عضلانی ابتدا فرم BODY MAP بصورت مصاحبه تکمیل گردید. و نیز برای ارزیابی ارگونومیکی محیط کار کارکنان از چک لیست ILO استفاده شد. پس از تکمیل چک لیست های ILO از شاخص ELMERI برای تعیین سطح عمل در محیط مورد نظر استفاده شد.

نتایج: نتایج به دست آمده از فرم BODY MAP نشان داد که ۹۲٫۳٪ از کارکنان این واحد در طی یک سال گذشته تجربه درد اسکلتی - عضلانی داشتند. بیشترین فراوانی درد در ناحیه پشت (۷۷٪) و شانه، گردن، کمر، زانو، مچ دست با ۷۰٪ گزارش در بین افراد مورد مطالعه، رتبه دوم اندام های متاثر از دردهای اسکلتی - عضلانی را به خود اختصاص دادند. و نیز بین نتایج ILO و BODY MAP ارتباط مستقیم وجود داشت.

نتیجه گیری: نتایج حاصل از ارزیابی با دو روش مختلف نشان دهنده ی وضعیت ارگونومیکی نامطلوب از نظر طراحی ایستگاه های کاری، جانمایی ابزارها، ملزومات کاری و حمل و جابه جایی مواد است. نتایج حاصل از بررسی چک لیست ILO با شاخص ELMERI نشان دهنده ضرورت مطالعه بیشتر و انجام مداخلات ارگونومیک در آینده نزدیک می باشد.

لغات کلیدی

ارگونومی، ILO، اختلالات اسکلتی - عضلانی، BODY MAP